

ESPAIS D'APRENTATGE: AGENTS DE CANVI A LA UNIVERSITAT

Identificar els límits de la professió i les competències professionals del Dietista-Nutricionista

Identificar els límits de la professió i les seves competències: Activitat formativa- reflexiva a les Pràctiques Externes del Grau de Nutrició Humana i Dietètica

Mireia Urpi-Sarda^{1*}, Rafael Llorach¹, Montserrat Illan¹, Xavier Torrado¹, Andreu Farran¹, Cristina Andres-Lacueva¹, Dolores Garcia¹, Maria Antonia Lizarraga¹, Concepció Amat²

¹Departament de Nutrició, Ciències de l'Alimentació i Gastronomia, Campus de l'Alimentació de Torribera, Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació, Universitat de Barcelona, Av. Prat de la Riba 171, 08921, Santa Coloma de Gramenet, Espanya.; ²Departament de Bioquímica i Fisiologia, Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació, Universitat de Barcelona, Av Joan XXIII s/n, 08028, Barcelona, Espanya.

*autor de correspondència: murpi@ub.edu. E-mail dels autors: rafallorach@ub.edu, millan@ub.edu, xaviertorrado@ub.edu, afarran@ub.edu, candres@ub.edu, garcia.lola@ub.edu, mlizarraga@ub.edu, camat@ub.edu

1. RESUM:

En aquest treball es desenvolupa una activitat d'aprenentatge per millorar la consolidació de les competències transversals del grau i específiques de l'assignatura de Pràctiques Externes. En aquest sentit s'ha desenvolupat una activitat formativa-reflexiva on l'alumne identifica les competències professionals als centres de pràctiques i en una sessió expositiva col·laborativa es crea un espai universitari destinant temps per a l'aprenentatge i discussió entre iguals.

ESPAIS D'APRENTATGE: AGENTS DE CANVI A LA UNIVERSITAT

---

2. ABSTRACT:

In this work, we developed a learning activity to improve the consolidation of the transversal competences of the degree and specific ones of the Practicum. In this sense, we developed a formative-reflective activity where the student identifies the professional competences in the centres where they do the Practicum. After, and during a collaborative expository session, we created an academic space devoting time for learning and discussion between peers.

3. PARAULES CLAU: 4-6

Competències professionals; activitat formativa-reflexiva; límits de la professió; Pràctiques Externes; Intercanvi d'experiències

4. KEYWORDS: 4-6

Professional skills; training and reflective activities; limits of the nutritionist-dietician profession; Practicum; Exchange of experience

ESPAIS D'APRENTATGE: AGENTS DE CANVI A LA UNIVERSITAT

---

5. DESENVOLUPAMENT:

A) INTRODUCCIÓ

Les pràctiques externes són una activitat fonamental en la formació dels estudiants universitaris; activitat que realitzen fora de la universitat en contextos professionals reals. És aquest un moment privilegiat de trobada amb la realitat i punt essencial per a l'aprenentatge i el desenvolupament de les competències necessàries per a l'exercici de la professió (Gonzalez & Medina, 2017), en el nostre cas la del Dietista-Nutricionista. A més a més, els estudiants inicien en aquest moment un procés de socialització laboral a través del contacte directe amb situacions reals, però encara sota el paraigües del centre educatiu (Zabalza, 2013). En el cas del grau de Nutrició Humana i Dietètica (NHD) la formació de l'estudiant finalitza amb un període de pràctiques professionals obligatòries, sent aquest un punt diferencial respecte d'altres graus. A la Universitat de Barcelona, les pràctiques externes del grau de NHD es desenvolupen durant un semestre i es porten a terme en una empresa o institució del sector.

Aquest període de formació és un moment clau i essencial que permet a l'estudiant conèixer i reconèixer als centres de pràctiques les competències del seu àmbit professional i els límits de la professió.

La professió del Dietista-Nutricionista té varis àmbits d'actuació, que estan recollits en el document de consens elaborat el 2003 per representants de les universitats espanyoles i de l'Associació Espanyola de Dietistes-Nutricionistes. En aquest document es defineixen les competències professionals del Dietista-Nutricionista, que estan organitzades en els àmbits següents: clínic i atenció primària, comunitari o de salut pública, de restauració col·lectiva, d'indústria, de docència i investigació. En una situació ideal hauríem d'oferir la possibilitat a tots els alumnes de fer pràctiques en diferents centres, de manera que poguessin conèixer i posar a la pràctica les diferents vessants de la professió. La realitat és una altra, ans no hi ha prou oferta de les diferents tipologies d'empreses i institucions, ni ho permet l'organització del pla d'estudis del grau.

ESPAIS D'APRENTATGE: AGENTS DE CANVI A LA UNIVERSITAT

Des que es va posar en marxa aquesta assignatura al curs 2013-14, les enquestes d'opinió han mostrat recurrentment la inquietud dels alumnes poder fer activitats pràctiques en centres i institucions que els permetin conèixer àmbits diversos, ja que l'organització actual només permet fer-les en un únic centre. És per això que l'equip docent de l'assignatura de Pràctiques Externes va considerar introduir activitats formatives encaminades a reflexionar sobre els límits de la professió i les competències específiques dels diferents àmbits de la professió en un entorn d'aprenentatge col·laboratiu. S'ha demostrat que les activitats col·laboratives i el fet de compartir experiències beneficien tant el treball individual com el col·lectiu i es maximitza l'aprenentatge dels alumnes ja que aprenen els uns dels altres (Johnson i Johnson, 1999). La creació d'espais per compartir experiències i la incorporació de la reflexió dins les activitats pràctiques millora la qualitat de l'aprenentatge i, per tant, l'adquisició de les competències associades a les pràctiques (Medina, 2010; Novella et al., 2014).

L'objectiu principal d'aquest treball és desenvolupar activitats d'aprenentatge per millorar la consolidació de les competències transversals del grau i específiques de l'assignatura de Pràctiques Externes encaminades a conèixer les competències professionals del Dietista-Nutricionista.

B) METODOLOGIA

L'activitat "Identificar els límits de la professió i les seves competències" s'ha dissenyat com activitat formativa-reflexiva seguint la metodologia del conjunt d'activitats d'aprenentatge i avaluació que es fan al llarg de les Pràctiques Externes i que els estudiants tenen organitzades en la seva carpeta d'aprenentatge (Urpi-Sarda *et al.*, 2016, 2017) (<http://pmub.ub.edu>). L'activitat s'ha dissenyat amb una part de treball autònom i una part de treball presencial.

L'esquema de l'activitat global pels estudiants de Nutrició Humana i Dietètica es mostra a la Figura 1 i inclou diversos apartats: b.1) desenvolupament del treball per l'alumne; b.2) valoració i selecció dels treballs per la comissió de pràctiques externes; b.3) presentació de la feina feta en una sessió conjunta per compartir experiències. Cada un d'aquests apartats es desenvolupa a continuació:

ESPAIS D'APRENTATGE: AGENTS DE CANVI A LA UNIVERSITAT

---

b.1) Desenvolupament del treball per l'alumne

L'activitat detallada que s'ha desenvolupat es mostra a la Figura 2. Aquesta activitat consta de quatre apartats on a cada un d'ells hi ha una sèrie de preguntes per ajudar a l'alumne al bon desenvolupament de l'activitat i a treballar de forma reflexiva, tal com prèviament han fet en altres activitats de l'assignatura (Urpi-Sarda et al., 2017).

Els apartats d'aquesta activitat es detallen tot seguit:

1) Identificació de l'àmbit i competència a descriure: En aquesta primera fase es pretén que l'alumne identifiqui totes les competències que treballa el Dietista-Nutricionista al centre de pràctiques, prenent com a referència el document "Perfil de competències del titulat universitari en Nutrició Humana i Dietètica" (2003). De totes les competències treballades en selecciona dues, que es treballen en profunditat.

2) Descripció d'una experiència relacionada amb la competència identificada: En aquest apartat l'estudiant posa en context a través d'una experiència viscuda com ha desenvolupat i treballat en el centre de pràctiques la competència escollida.

3) Descripció dels rols dels protagonistes i el del propi estudiant: Cal identificar el rol de totes les persones que participen en l'experiència viscuda durant les pràctiques i també la del propi estudiant.

4) La pràctica professional: A partir de l'experiència viscuda l'estudiant ha de presentar i/o proposar diferents maneres de treballar cadascuna de les competències triades.

5) Preparació d'una presentació per exposar als demés companys (10 diapositives, 10 minuts d'exposició). Aquesta activitat es penja a la carpeta d'aprenentatge (Urpi-Sarda et al., 2016).

b.2) Valoració i selecció per part de la comissió de pràctiques externes

La comissió de Pràctiques Externes es reuneix per escollir aquells treballs més representatius, singulars, o innovadors on es mostrin activitats que demostrin de quina manera s'han treballat les competències dels diferents àmbits professionals. En total se n'escullen 8, donat que no es poden

ESPAIS D'APRENTATGE: AGENTS DE CANVI A LA UNIVERSITAT

---

exposar totes les activitats. La comissió penja el llistat de treballs a exposar el mateix dia de la presentació; per tant, tots els alumnes han de portar la presentació preparada i tenir un bon coneixement dels continguts treballats.

b.3) Compartir experiències – sessió presencial

La tercera part d'aquesta activitat és la sessió presencial on l'alumne compartirà amb els companys la seva experiència. Abans d'iniciar les exposicions s'explica a l'alumnat la finalitat d'aquesta activitat mostrant la importància d'intervenir en la discussió de les diferents maneres d'abordar el treball d'una mateixa competència, quan s'han treballat en centres diferents i des de diferents àmbits de la professió. S'incentiva als alumnes amb un petit percentatge de la nota de l'assignatura en funció de la participació en la discussió.

Els estudiants seleccionats exposen les experiències viscudes i es crea un espai de debat entre iguals on els estudiants intercanvien i comparteixen les experiències i reflexionen sobre l'assoliment de les diferents competències professionals. Aquesta sessió permet que els alumnes adquireixin una visió general del desenvolupament de la professió.

C) RESULTATS I DISCUSSIÓ

L'activitat "Identificar els límits de la professió i les seves competències" es una activitat dissenyada perquè els estudiants puguin compartir les experiències de pràctiques amb els companys que fan pràctiques en un mateix àmbit o en àmbits diferents. En altres graus de Ciències de la Salut, com ara el d'Infermeria, hi ha experiències paral·leles en l'ús d'eines d'aprenentatge similars, basades en "compartir experiències" (Rivera & Medina, 2017).

Per il·lustrar la tasca que realitzen els estudiant, a la Figura 3 i 4 es mostra l'extracte d'alguns dels treballs a presentar escollits per la comissió en el curs 2016-17. Cal remarcar que la major part dels alumnes fan les pràctiques en un centre hospitalari, a l'entorn del 53% (Fig. 3). La resta es reparteixen en empreses de restauració col·lectiva (20%), consultories (13%), centres d'investigació (9%) i un 5% en els àmbits comunitari, d'esport, salut pública i indústria (Fig. 4). Això fa que la casuística en l'àmbit sanitari sigui més gran i, en conseqüència, es presentin més

ESPAIS D'APRENTATGE: AGENTS DE CANVI A LA UNIVERSITAT

---

experiències de pràctiques realitzades en el servei de nutrició d'un centre de salut. La comissió selecciona les 8 presentacions que poden representar millor les competències que es desenvolupen en els diferents àmbits relacionats amb la professió del Dietista-Nutricionista.

El curs 2016-17 la sessió de presentació i discussió va ser exitosa, ja que més del 60% dels alumnes participaren després de les presentacions dels companys per compartir la seva experiència i explicar els abordatges que seguien als diferents centres de pràctiques. De les presentacions realitzades i mostrades a la Figura 3, es pot destacar la competència: *“Valorar i decidir la compra de productes, fórmules i material fungible”*. Aquesta competència va crear força debat, ja que els diferents centres hospitalaris gestionen de manera diferent aquesta tasca i segons el centre es poden trobar implicats altres professionals de la salut com ara farmacèutics, infermers o metges. Referent a les competències destacades a la Figura 4, en la que els exemples corresponen a centres no hospitalaris, una de les competències que es repeteix és la de *“Comunicació i educació sanitària en alimentació i nutrició”*. Els estudiants explicaren les diferents experiències que havien viscut: si realitzaren ells mateixos l'acte comunicatiu i la preparació de documentació i educació sanitària, o si tan sols havien pogut participar en una d'aquestes tasques. També es va parlar dels grups de població a qui anava adreçada l'activitat, la complexitat que suposa adaptar el discurs a la tipologia de la població, etc.

Competències treballades per àmbit

L'àmbit hospitalari és el majoritari per desenvolupar aquesta activitat. Més del 50% dels estudiants realitzen les pràctiques externes en el servei de Nutrició i Dietètica d'un hospital. En aquest entorn els estudiants solen explicar experiències relacionades amb les competències que es treballen tant a unitats de consultes externes com a unitats d'hospitalització. De totes les competències treballades, solen destacar-ne més d'una vintena, sent les que presenten percentatges més alts les següents:

*“90% - Consultes externes - Explicar la dieta al malalt i als seus familiars: educació alimentària”,
“66% - Hospitalització i consultes externes - Realitzar la història dietètica del malalt per avaluar*

ESPAIS D'APRENENTATGE: AGENTS DE CANVI A LA UNIVERSITAT

---

les ingestes prèvies a la seva hospitalització i conèixer els seus hàbits i gustos alimentaris”, “62% - Hospitalització i consultes externes: Realitzar la monitorització i el seguiment nutricional i dietètic del pacient”, “45% - Hospitalització i consultes externes: Participar en les teràpies de grup: diabètics, pacients renals i obesos, etc.”.

En l'àmbit de la restauració col·lectiva, entre les competències més treballades es troben:

“100% - Elaborar, consensuar i controlar la planificació periòdica dels menús i de les dietes”; “63% - Mantenir relacions amb els diferents professionals implicats en l'alimentació”; “63% - Participar en la organització i desenvolupament del servei d'alimentació”.

En el marc d'altres àmbits, com ara el comunitari, de salut pública i de nutrició esportiva, les competències treballades que es poden destacar són les següents:

“100% - Comunicació i educació sanitària en alimentació i nutrició: Disseny de material informatiu/educatiu per sectors diferents de la població”; “50% - Participar en l'anàlisi, planificació, intervenció i avaluació de programes d'alimentació i nutrició a l'àrea d'educació” i “50% - Elaboració de guies alimentàries i protocols de consens”.

Es pot concloure que totes les competències generals de la professió del Dietista-Nutricionista queden cobertes i es treballen d'una manera o altra, en el conjunt d'àmbits professionals.

Opinió dels estudiants

Al finalitzar les pràctiques, els estudiants responen un qüestionari de satisfacció en el que se'ls demana que valorin les diferents activitats fetes durant el període de pràctiques, considerant les dimensions d'aprenentatge i de motivació. L'activitat explicada en aquest treball ha estat valorada molt positivament des que es va iniciar, al curs 2015-16 (projecte 2015PID-UB/020).

ESPAIS D'APRENTATGE: AGENTS DE CANVI A LA UNIVERSITAT

La puntuació atorgada a aquesta activitat és de $7,1 \pm 0,4$ sobre 10 i es troba en segon lloc, per sota del desenvolupament d'un cas clínic o projecte ($7,8 \pm 0,8$).

Cal fer palès que els alumnes més motivats han deixat comentaris positius a l'enquesta en relació a aquesta activitat, com ara: *"Activitat límits de la professió: sense l'activitat segurament no hauria sigut tant conscient del paper dels nutricionistes en els diferents àmbits", "Que es realitzin més sessions com aquesta", "Trobo que el més productiu ha sigut l'activitat dels límits de la professió pel que fa a les presentacions orals. Crec que escoltar l'experiència dels meus companys i veure àmbits de treball diferents als meus és molt positiu".*

D) CONCLUSIONS

- Aquesta activitat permet a l'estudiant identificar les competències professionals del Dietista-Nutricionista a través de la seva pròpia experiència pràctica al centre i de l'experiència de companys a centres d'altres àmbits.
- L'escenari habitual en que es presenten els treballs de curs s'ha transformat en un espai de debat i discussió entre iguals, on s'han posat en comú els diferents enfoc de l'activitat professional d'una manera col·laborativa i didàctica.
- La introducció d'aquestes activitats formatives-reflexives ha estat molt ben valorada pels estudiants, que valoren positivament les innovacions portades a terme.
- El fet de trobar-nos en el marc del present PID ens ha permès veure la necessitat de revisar la metodologia posada en pràctica i l'avaluació d'aquestes noves propostes docents.

E) PERSPECTIVES FUTURES

Un aspecte a millorar d'aquesta activitat és l'avaluació dels aprenentatges. Hem detectat certes mancances en l'avaluació d'aquesta activitat, per exemple el fet que no tots els estudiants exposen els treballs. És per això que estem dissenyant una activitat complementaria on els estudiants realitzaran un treball cooperatiu en grup, segons els àmbits on fan les pràctiques, per tal d'incrementar el benefici que suposa compartir experiències.

ESPAIS D'APRENTATGE: AGENTS DE CANVI A LA UNIVERSITAT

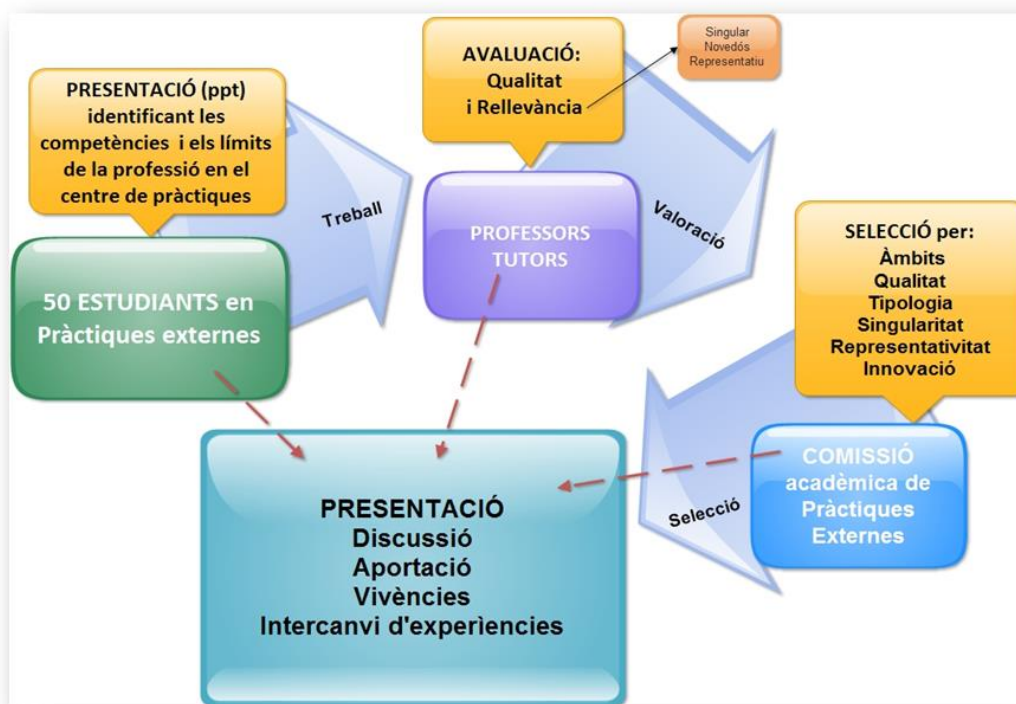
El nou projecte d'innovació que estem portant a terme inclou accions encaminades a que tots els estudiants puguin exposar les seves experiències després del treball cooperatiu, i la introducció de sistemes de coavaluació i autoavaluació.

F) AGRAÏMENTS

Aquest treball ha estat finançat per dos Projectes d'Innovació Docent de la Universitat de Barcelona: 2015PID-UB/020 i 2017PID-UB/007.

5.1. FIGURA O IMATGE 1

Figura 1. Esquema del funcionament de l'activitat "Identificar els límits de la professió i les seves competències"

ESPAIS D'APRENTATGE: AGENTS DE CANVI A LA UNIVERSITAT

5.2. FIGURA O IMATGE 2

Figura 2. Pautes per realitzar l'activitat "Identificar els límits de la professió i les seves competències", durant les Pràctiques Externes del Grau de Nutrició Humana i Dietètica de la UB.

ELEMENTS DE L'ACTIVITAT
1. IDENTIFICACIÓ DE L'ÀMBIT I COMPETÈNCIA A DESCRIBIR 1.1 Identifica el teu àmbit al document següent: http://codinucacat.cat/wp-content/uploads/Perfil-de-las-competencias-del-DN.pdf 1.2 Omple l'enquesta "COMPETÈNCIES DE LA PROFESSION" que trobaràs al campus virtual de l'assignatura. Marca totes les competències que es treballin al teu centre. 1.3 Escull dues competències generals o específiques dins del teu àmbit que es realitzin al centre on fas les pràctiques. 1.4 Dins de les competències del teu àmbit al teu centre, creus que alguna competència pròpia del nutricionista està realitzada per algun altre professional de la salut?
2. DESCRIPCIÓ (a partir d'aquí cal fer-ho per cada competència escollida) 2.1 Descriu l'experiència a les pràctiques externes referides a aquesta competència: – Característiques de l'entorn i/o context (institució, servei, etc.) – Característiques de les persones participants (professionals, personals) – Accions / reaccions dels protagonistes.
3. PAPER O ROLS DELS PROTAGONISTES 3.1 Quin és el paper o rol del Nutricionista en aquesta competència? 3.2 Quin és el paper o rol d'altres professionals de la salut (si n'hi ha d'implicats)? 3.3 Quin va ser el teu paper com a estudiant? Quines van ser les teves impressions i sensacions?
4. "LA PRÀCTICA PROFESSIONAL" 4.1 Existeixen diferents maneres de treballar o abordatges per realitzar aquesta funció? Quines? 4.2 Quins serien més pertinents? Perquè? 4.3 Explica com ha evolucionat el teu punt de vista respecte a la situació/experiència analitzada. 4.4 Creus que el rol del Nutricionista per aquesta competència hauria de ser modificat d'alguna manera (responsabilitats, accions, tasques...)? La seva funció podria arribar més enllà? Es podrien ampliar els límits de la professió del Dietista-Nutricionista per a aquesta competència dins de l'àmbit o centre?

ESPAIS D'APRENTATGE: AGENTS DE CANVI A LA UNIVERSITAT

5.3. FIGURA O IMATGE 3

Figura 3. Resum d'experiències dels estudiants en identificar les competències professionals dins de l'àmbit clínic (1-3) i geriàtric (4) durant les Pràctiques Externes

1	<p>SUPLEMENTACIÓ NUTRICIONAL ORAL (SNO) I NUTRICIÓ ENTERAL DOMICILIÀRIA (NED)</p> <p>1. Valorar i decidir la compra de productes, fórmules i material fungible</p> <ul style="list-style-type: none"> Paràmetres Bioquímics Pèrdua de pes Baixa ingesta <p>Desnutrició????</p> <p>1. Curs clínic: antecedents i valoració paràmetres bioquímics 2. Visitar al pacient per valorar ingesta, estat nutricional i composició corporal 3. Valoració screening MNA i estimació de les necessitats del pacient</p> <p>1. Canvi de la pauta dietètica 2. Enriquiment de la dieta 3. SNO</p> <p>2. Planificar el seguiment i el control del suport nutricional a domicili o del pas a altres formes d'alimentació</p> <p>Requisits descrits pel Servei Català de la Salut:</p> <ul style="list-style-type: none"> Que no sigui possible cobrir les necessitats nutricionals del pacient amb aliments de consum ordinari. Que mitjançant la Nutrició Enteral (NE) es pugui aconseguir una millora de la qualitat de vida del/de la pacient o una possible recuperació d'un procés que amenaça la seva vida. Que la indicació es basi en criteris sanitaris i no socials. Que els beneficis de la NE superin els riscos. Que es realitzi una valoració periòdica del tractament. Que el pacient tingui una patologia susceptible de rebre NE. <p>Prescripció i sol·licitud de la NED → METGE Pauta, seguiment i control de la NED → D-N</p>		
2	<p>IDENTIFICACIÓN DEL ÁMBITO</p> <p>DIETISTA CLÍNICO</p> <ul style="list-style-type: none"> El dietista actúa sobre la alimentación de la persona o grupo de personas sanas o enfermas teniendo en cuenta las necesidades fisiológicas (o patológicas si es el caso), preferencias personales, socioeconómicas, religiosas y culturales. 	<p>DESCRIPCIÓN DE CADA COMPETENCIA (I)</p> <p>Unidad de hospitalización y CCEE: <i>Participar en la elaboración de un plan de intervención individual según su patología y la prescripción nutricional.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Enfermería → prescribe la dieta, en ocasiones desapropiada para el estado patológico del paciente. Progresión de dieta sin previo aviso a la unidad de Nutrición Substitución de fórmulas de NE por otras, sin tener en cuenta la composición nutricional 	<p>DESCRIPCIÓN DE CADA COMPETENCIA (II)</p> <p>Unidad de Dietética y Nutrición clínica: <i>Participar en la indicación del soporte nutricional artificial: selección de la fórmula, elección de la vía de acceso (enteral y/o parenteral) y de la técnica de administración.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Unidad de Farmacia – Específica para las pautas de nutrición parenteral (NP) → No presencia de trabajo multidisciplinar. La unidad de Nutrición solo actúa sobre las pautas de nutrición enteral (NE) Enfermería → Substitución de fórmulas de NE por otras Contraindicación vía oral/ Decisión vías de acceso - DISFAGIA
3	<p>IDENTIFICACIÓ DE L'ÀMBIT I COMPETÈNCIA A DESCRUIRE</p> <ul style="list-style-type: none"> Àmbit clínic i Atenció primària Dues competències generals o específiques dins de l'àmbit que es realitzen al centre: <ol style="list-style-type: none"> Valorar l'estat nutricional del pacient hospitalitzat Dur a terme una valoració completa de l'estat nutricional en pacients de consulta externa Dins de les competències del teu àmbit al teu centre, creus que alguna competència pròpia del nutricionista està realitzada per algun altre professional de la salut? Si, pels Endocrinòlegs. 	<p>DESCRIPCIÓ</p> <p>COMPETÈNCIA 1. Valorar l'estat nutricional del pacient hospitalitzat</p> <ul style="list-style-type: none"> Característiques de l'entorn i/o context (institució, servei, etc.): L'Hospital Moisès Broggi forma part del Consorci Sanitari Integral que dona un servei públic-privat on els pacients es poden visitar en la seva unitat d'hospitalització. Característiques de les persones participants (professionals, personals): El metge/doctor que fa la interconsulta i la nutricionista/dietista que fa la valoració. Accions/reaccions dels protagonistes: Aquesta competència es duu a terme quan algun metge/doctor fa una interconsulta amb la Unitat de Nutrició i Dietètica, llavors la nutricionista/dietista procedeix a visitar al pacient per poder fer la valoració nutricional. 	<p>DESCRIPCIÓ</p> <p>COMPETÈNCIA 2. Dur a terme una valoració completa de l'estat nutricional en pacients de consulta externa</p> <ul style="list-style-type: none"> Característiques de l'entorn i/o context (institució, servei, etc.): L'Hospital Moisès Broggi forma part del Consorci Sanitari Integral que dona un servei públic-privat on els pacients poden assistir a consulta externa derivat per una metge/doctor. Característiques de les persones participants (professionals, personals): El metge/doctor que fa la interconsulta i la nutricionista/dietista que fa la valoració en consulta externa. Accions/reaccions dels protagonistes: Aquesta competència es duu a terme quan algun metge/doctor deriva el pacient a la Unitat de Nutrició i Dietètica perquè considera que necessita la nostra valoració i un bon seguiment del seu estat nutricional. Quan el pacient ja disposa del dia i la hora assisteix a la consulta externa i es llavors quan la nutricionista/dietista procedeix a fer la valoració nutricional.
4	<p>IDENTIFICAR ELS LIMITS DE LA PROFESSIONI I LES SEVES COMPETÈNCIES</p>	<p>PARTICIPAR EN LES COMISSIÓNS HOSPITALÀRIES</p> <p>DESCRIPCIÓ</p> <p>He participat a les reunions interdisciplinàries de la 3a planta del centre. En les reunions es presenten els pacients escollits. També s'anuncien els òbits i la causa de mort.</p> <ul style="list-style-type: none"> Característiques de l'entorn i/o context Clínica d'atenció geriàtrica i sociosanitària per a persones amb malaltia crònica. La tercera planta és on estan hospitalitzats aquells pacients amb tractaments pal·liatius. Són pacients amb una edat avançada i enllitats. 	<p>CONTROLAR I GESTIONAR LA QUALITAT</p> <p>DESCRIPCIÓ</p> <p>Participar en la modificació i actualització del protocol de gestió de cuina i control del menús (planificació i programació) de la clínica, ja que, la responsable del servei de Qualitat del centre demana una revisió del protocol.</p> <ul style="list-style-type: none"> Característiques de l'entorn i/o context Clínica d'atenció geriàtrica i sociosanitària per a persones amb malaltia crònica. El protocol revisat afecta a totes les àrees de la Clínica i al menjador del personal. Àrea sociosanitària (Unitat d'hospitalització) Àrea d'hospital de dia rehabilitador (Unitats d'atenció diürna) Àrea de salut mental (Unitat funcional Llar Verdguer) Àrea Residencial Sant Josep

5.4. FIGURA O IMATGE 4

Figura 3. Resum d'experiències dels estudiants en identificar les competències professionals dins de l'àmbit de la investigació (1), restauració col·lectiva (2), salut pública (3) i esport (4) durant les Pràctiques Externes.

ESPAIS D'APRENTATGE: AGENTS DE CANVI A LA UNIVERSITAT

---

6. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES (segons normativa APA)

González, R. y Medina, A. (2017). El desarrollo profesional de los docentes de educación infantil. En A. Medina, A. de la Herrán y M.C. Domínguez (Coords.), *Formación de profesorado de frontera*. Madrid: UNED. ISBN 978-84-362-7165-2, pàg. 23-58

Johnson DW & Johnson RT (1999). Making cooperative learning work. *Theory into practice*. 38 (2): 67-73

Medina Moya JL, Jarauta Borrascas B, Imbernon Muñoz F. La enseñanza reflexiva en educación superior. Barcelona: ICE y Ediciones OCTAEDRO, S.L.; 2010.

Novella A, Miravalles F, Venceslao M, Freixa M, Perez Escoda N. 6 condiciones docentes en las prácticas externas. La representación de los protagonistas. Publicado por Membiela, P.; Casado N. y Cebreiros M.ª I. (Editores). Libro: Investigaciones en el contexto universitario actual. Educación Editora. 2014, pàg. 583-588

Perfil de las Competencias del Titulado Universitario en Nutrición Humana y Dietética. Documento de Consenso (2003). Conferencia de Consenso contituida por los Representantes de las Universidades Españolas que imparten la titulación y la Asociación Española de Dietistas-Nutricionistas.

Rivera Álvarez LN, Medina Moya JL. (2017). Pensamiento reflexivo del estudiante de enfermería en su prácticum clínico. *Investig Enferm. Imagen Desarr.* 19 (1): 17-30. <http://dx.doi.org/10.11144/Javeriana.ie19-1.pree>

Urpi-Sarda, M., Llorach, R., Medina, J.L., Illan, M., Torrado, X., Farran-Codina, A.,... Amat, C. (2017). El Diario Reflexivo como Actividad Formativa-Reflexiva en el Marco de las Prácticas Externas del Grado de Nutrición Humana y Dietética. *Fundación Educación Médica*, 20 (S1): S57-S63

Urpi-Sarda, M., Illan, M., Torrado, X., Lizarraga, M., Andres-Lacueva, C., Farran-Codina, A.,... Amat, C. (4-6 Juliol de 2016). Development and implementation of e-portfolios for students in nutrition and dietetics degree during their practicum. 8th International Conference on Education and New

ESPAIS D'APRENTATGE: AGENTS DE CANVI A LA UNIVERSITAT

Learning Technologies (EDULEARN16). Barcelona, Espanya. Iated Digital Library, EDULEARN16 Proceedings, 5323-29. ISBN: 978-84-608-8860-4. doi: 10.21125/edulearn.2016

Zabalza, M. A. (2013). *El Prácticum y la Prácticas en Empresas*. Madrid: Narcea Ediciones.